

ÎN C H E I E R E

22 septembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului declarat de Gujuman Fiodor, prin intermediul avocatului Coban Igor,

în cauza civilă la cererea înaintată de Gujuman Fiodor împotriva Î.M. „Grawe Carat Asigurări” S.A. cu privire la încasarea indemnizației de asigurare, a penalității, a dobânzii de întârziere, a prejudiciului moral, a cheltuielilor de judecată și constatarea tratamentului discriminatoriu,

împotriva deciziei din 11 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea de apel depusă de Gujuman Fiodor, fiind menținută hotărârea din 20 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a ț ă:

La 31 martie 2016, reclamantul Gujuman Fiodor, reprezentat de către avocatul Coban Igor, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Î.M. „Grawe Carat Asigurări” S.A., solicitând încasarea indemnizației de asigurare în sumă de 412 019 lei, a penalității în sumă de 14 008 686 lei, a dobânzii de întârziere în sumă de 85496,76 lei, a prejudiciului moral în sumă de 100000 lei, a cheltuielilor de judecată și constatarea tratamentului discriminatoriu.

În motivarea cererii de chemare în judecată a menționat că, la 27 martie 2009, între reclamant și pârâtă a fost încheiat contractul privind asigurarea de viață nr. 20.013.376, părțile convenind asupra sumei de asigurare în valoare de 412 019 lei.

La 13 mai 2010, asiguratul (reclamantul) a suferit un accident, soldat cu diagnosticul XXXXXXXXXXXXXXXX gr.II-III a articulației cotului stâng, XXXXXXXXXXXXXXXX.

La 07 octombrie 2013 (după ce a fost confirmat definitiv cazul asigurat), reclamantul a înaintat o cerere către Î.M. „Grawe Carat Asigurări” S.A., prin care a solicitat acordarea indemnizației de asigurare, potrivit contractului de asigurare de viață nr.20.013.376 în legătură cu stabilirea gradului de invaliditate grad II

permanentă, pe termen nelimitat, potrivit certificatului seria EM 667927 din 10 decembrie 2012.

Prin răspunsul nr.1257/13 AV din 21 octombrie 2013, reclamantul a fost informat că potrivit contractului și poliței de asigurare, poate beneficia de indemnizația de asigurare în cazul stabilirii unei invalidități permanente din accident de peste 30%, precum și s-a solicitat prezentarea unor documente confirmatorii suplimentare, care ulterior au fost prezentate.

La 20 martie 2015, a fost recepționat răspunsul nr.441/15 AV, prin care s-a refuzat de a achita indemnizația asiguratului, motivând că pârâta pune la îndoială posibilitatea apariției unei invalidități permanente de pe urma accidentului suferit de către reclamant la 13 mai 2010. Mai mult ca atât, a solicitat informație suplimentară, acte confirmative care ar demonstra că în urma accidentului suferit a survenit necesitatea de stabilire a invalidității de gr.II permanente, pe termen nelimitat. De asemenea, s-a făcut încercarea de a invoca termenul de prescripție de 3 ani conform art. 6 din CSAV.

Reclamantul nu este de acord cu formularea dată și consideră ca nefondat refuzul pârâtei de a achita indemnizația de asigurare pentru accidentul suferit în perioada activă a contractului nr.20,013.376.

Contractul de asigurare din 27 martie 2009 a fost încheiat în baza cererii de asigurare nr.5139257, semnată la 28 ianuarie 2009, care a fost primită la oficiul pârâtului la 05 februarie 2009, conform căreia s-a solicitat încheierea contractului pentru asigurare de viață cu durata de 20 ani, cu începutul asigurării 01 martie 2009 și, inclusiv, cu solicitarea asigurării suplimentare de invaliditate permanentă din accident, cu plata despăgubirii proporționale gradului de invaliditate.

Din prevederile date, parte integrantă a contractului de asigurare de viață nr.20.013.376 din 27 martie 2009, reiese clar că accidentul suferit la 13 mai 2010 se include în obligația pârâtei (asigurătorului) de a plăti indemnizația de asigurare către reclamant (asigurat).

Mai mult ca atât, pârâta a fost informată la 07 octombrie 2013 despre faptul acordării reclamantului a gradului de invaliditate - doi, nelimitat, fiindu-i eliberat certificatul de invaliditate, care în baza reexpertizării al Consiliului Republican de Expertiză Medicală a Vitalității confirmă faptul încadrării în termenul de prescripție de 3 ani, pentru solicitarea plății indemnizației de asigurare.

Cu privire la suspiciunile pârâtei în privința modului de stabilire a gradului de invaliditate II permanent, reclamantul a indicat că în urma efectuării expertizei Medico Legale nr.201804X01 75 din 29 octombrie 2018, acesta s-a confirmat. Experții judiciari medico-legali, Chiril Corbu, Victor Capcelea și Sergiu Tighineanu, în urma examinării materialelor prezentate pentru expertiză, au constatat și au confirmat gravitatea traumelor suportate de către reclamant la momentul survenirii accidentului din 13 mai 2010, cât și a consecințelor ce au urmat după accident referitor la starea sănătății reclamantului. Mai mult ca atât, experții au atras atenția în special la faptul că „Contuzia țesuturilor moi a oricărei regiuni a corpului, nu prezintă un criteriu (motiv) pentru aprecierea volumului procentual a incapacității de muncă, cel temporal cât și cel permanent”. De asemenea, a fost infirmată suspiciunea pârâtei, precum că „Maladiile aparatului locomotor și anume: XXXXXXXX gr. III - de care se socrate bolnav din 2006, XXXXXXXX pentru care a suportat operație la data de 04 februarie 2008, precum și maladia din copilărie

a XXXXXXXXXX, nu se află în legătură directă cu accidentul la domiciliu suportat de către reclamant la 13 mai 2010”.

Potrivit reclamantului, din această concluzie reiese clar că, gradul de invaliditate II permanent, i-a fost acordat reclamantului anume în urma survenirii accidentului din 13 mai 2010 și nu s-a regăsit vreo legătură dintre maladiile suferite anterior, la care făceau trimitere reprezentanții părții pârâte, în încercarea lor de a se retrage de la obligația de plată a indemnizației de asigurare în sumă de 412 019 lei.

De asemenea, prin certificatul de invaliditate seria EM 667927 din 10 decembrie 2012, s-a confirmat faptul că reclamantul are un grad de invaliditate permanentă gr.II, fiind fixate în procentaj de (60%-75%) consecințele survenite ca urmare a accidentului suferit și a gradului de invaliditate.

Referitor la refuzul pârâtei de achitare a indemnizației de asigurare în sumă de 412 019 lei, motivând acest fapt precum că, această sumă putea să fie încasată doar dacă evenimentul pentru care se solicită asigurarea s-ar fi soldat în perioada 01 martie 2012 – 01 martie 2013, iar în caz contrar, reclamantul poate solicita doar indemnizația de asigurare în sumă de 350 000 lei, care era stabilită la 13 mai 2010, reclamantul consideră că aspectul dat a fost indicat de către pârâtă nefondat, deoarece au motivat solicitarea de încasare anume a sumei de 412 019 lei în calitate de indemnizație de asigurare, reieșind din faptul că pârâta a refuzat să-și execute obligația de achitare a indemnizației de asigurare la 20 martie 2015, respectiv, la data menționată suma indemnizației spre plată constituia 412 019 lei.

Astfel, toate solicitările în privința dată sunt legale și întemeiate, pe când încercarea părții pârâte de a da o altă calificare solicitărilor reclamantului sunt în contradicție cu prevederile contractuale.

Referitor la încasarea penalității în sumă de 14 008 686 lei, reclamantul o consideră complet legală și întemeiată, care reiese din prevederile art. 27 alin.(2) din Legea cu privire la protecția consumatorilor nr.105 din 13 martie 2003, fiind solicitată încasarea penalității în sumă de: 10% din suma îndemnizației, începând cu data de 20 martie 2015, dată la care pârâta a refuzat să-și execute obligația de achitare a indemnizației de asigurare în conformitate cu prevederile contractuale. Respectiv, suma dată s-a creat pentru perioada 20 martie 2015 - data refuzului pârâtei de a achita indemnizația de asigurare, până la data semnării acțiunii 23 februarie 2016.

Suplimentar s-a menționat că, prin raportul de expertiză medico-legală nr. 201 804X0175 din 29 octombrie 2018, a fost confirmat temeiul juridic de achitare a indemnizației din partea pârâtei către reclamant, respectiv este nefondată declarația asigurătorului precum că nu este obligat să achite unele penalități și că nu poate fi sancționat ca un debitor de rea-credință.

În ceea ce privește motivarea pârâtei în privința refuzului de plată a dobânzii de întârziere, ultima a motivat acest fapt prin aceea că reclamantul nu a prezentat toate actele solicitate, că deschiderea dosarului de daune a fost tergiversată din cauza reclamantului și nu a pârâtei, respectiv acest fapt nu îi este imputabil asigurătorului.

Reclamantul a susținut că pe parcursul procesului s-a constatat că din partea lui au fost prezentate toate probele necesare pentru constatarea, verificarea și deschiderea dosarului de daune pe numele lui Gujuman Fiodor, mai mult ca atât au fost prezentate și certificatele confirmatorii a survenirii consecințelor în urma accidentului din 13 mai 2010, cu acordarea gradului de invaliditate II permanent, au fost prezentate solicitările trimise în adresa asigurătorului cu cererea de onorare a

obligățiilor contractuale de plată a indemnizației de asigurare. Respectiv, în urma refuzului de a-și onora obligațiile contractuale, reclamantul a apelat la procedura judiciară de rezolvare a conflictului creat și și-a motivat pretențiile în baza art. 942 (fost 619) din Codul civil, care reglementează dobânda de întârziere care se încasează pentru perioada întârzierii executării obligației, circumstanțe din care reiese temeinicia solicitării de plată a dobânzii de întârziere în sumă de 85496,76 lei.

Reclamantul a mai invocat că, Î.M. „Grawe Carat Asigurări” S.A. pune la îndoială și solicitarea daunelor morale pricinuite lui, în acest sens a făcut trimitere la prevederile pct. 25,28 ale Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 9 din 09 octombrie 2006. Încercând să scape de răspundere pentru acțiunile sale de tergiversare a procedurii de despăgubire prin plata indemnizației de asigurare și necesitatea reclamantului, care este o persoană cu grad de invaliditate II permanent și are probleme de sănătate, să piardă timpul și nervii căutându-și dreptate în instanță, pârâta a adus un prejudiciu moral considerabil reclamantului, pe care acesta îl echivalează la suma de 100 000 lei, având ca temei legal prevederile art. 6 lit. c), art. 20 alin. (4-5) din Legea nr.105-XV din 13 martie 2003. Mai mult ca atât, Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 9 din 09 octombrie 2006, la care face trimitere pârâta în justificarea dezacordului de plată a prejudiciului material, a fost abrogată prin Hotărârea Curții Supreme de Justiție nr.19 din 16 octombrie 2017, respectiv prevederile la care au fost făcute referiri din partea pârâtei sunt irelevante la momentul actual și încă o dată demonstrează lipsa temeiurilor legale de respingere a solicitărilor înaintate de reclamant.

Prin hotărârea din 20 decembrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, cererea de chemare în judecată depusă de Gujuman Fiodor împotriva Î.M. „Grawe Carat Asigurări” S.A. cu privire la încasarea indemnizației de asigurare, a penalității, a dobânzii de întârziere, a prejudiciului moral, a cheltuielilor de judecată și constatarea tratamentului discriminatoriu, s-a respins ca neîntemeiată.

La 29 mai 2020, a fost emisă hotărârea suplimentară prin care s-a suplinit dispozitivul hotărârii din 20 decembrie 2019, și anume partea introductivă și dispozitivă, după sintagma “100 000 lei” a fost completată cu sintagma “constatarea tratamentului discriminatoriu”, având următoarea redacție: “a cheltuielilor de judecată și constatarea tratamentului discriminatoriu”.

Prin decizia din 11 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de apel depusă de Gujuman Fiodor, fiind menținută hotărârea din 20 decembrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel, instanța de apel cu referire la circumstanțele cauzei, a menționat că părțile contractului de asigurare urmau să respecte cu strictețe prevederile acestuia.

Astfel, reieșind din prevederile art.25 din Condițiile speciale pentru asigurarea de accident (CSAA), Î.M. „Grawe Carat Asigurări” S.A. – EU90001/01, Gujuman Fiodor urma să înștiințeze asigurătorul despre accident imediat sau cel mai târziu în decurs de cinci zile de la producerea acestuia, însă contrar prevederilor menționate, acesta a depus cererea despre accidentul din 13 mai 2010 la data de 07 octombrie 2013 prin scrisoarea nr.3993/13AV.

Totodată, în temeiul art. 16 al CSAA, se consideră accident evenimentul care se produce independent de voința asiguratului, care are efect spontan și din exterior asupra corpului său din punct de vedere mecanic sau chimic și care aduce cu sine o vătămare corporală sau decesul. Corespunzător, instanța de apel întemeiat a reținut

ca relevante afirmațiile Î.M. „Grawe Carat Asigurări” S.A precum că accidentul este considerat eveniment asigurat, și nu consecințele acestuia.

Mai mult, instanța de apel a reținut concluziile raportului de expertiză judiciară nr.201804X0175 din 29 octombrie 2018, potrivit căruia modificările patologice la nivelul XXXXXXXX sunt consecințele unui traumatism suportat anterior în 2007, înainte de încheierea contractului de asigurare nr.20,013.376 din 27 martie 2009, și nu există legătură cauzală între accidentul suportat la domiciliu de către Gujuman Fiodor la 13 mai 2010 și stabilirea invalidității ultimului (punctul nr.1 din concluziile Raportului de Expertiză Judiciară nr. 201804X0175). Gujuman Fiodor, la momentul internării în staționar la 15 mai 2010, a fost diagnosticat cu “XXXXXXXXXX XXXXXXXX XXXXXXXX”, diagnoză care nu este confirmată prin investigațiile clinice și paraclinice. Oricum, în cazul în care pacientul după traumatismul suportat cu XXXXXXXXXXXXXXXX se adresează la medicul ortoped, această maladie se tratează cu succes, fără pierderea permanentă a capacității de muncă, în caz contrar, fără adresarea oportună la medicul specialist, cum și în cazul lui Gujuman Fiodor, pacientul riscă ca articulația sa să devină instabilă și predispusă la o nouă leziune pe viitor (Concluzia nr. 2 din Raportul de Expertiză Judiciară nr. 201804X0175).

Contuzia țesuturilor moi a oricărei regiuni a corpului nu reprezintă un criteriu (motiv) pentru aprecierea volumului procentual a incapacității de muncă, atât cel temporar, cât și cel permanent (punctul nr.3 din concluziile Raportului de Expertiză Judiciară nr. 201804X0175). Maladiile aparatului locomotor și anume “XXXXXX XXXXXXXX gr. III de care se socoate bolnav din 2006, XXXXXXXX pentru care a suportat operație la data de 04 februarie 2008, precum și maladia din copilărie a XXXXXXXXXXXXXXXX, nu se află în legătură directă cu accidentul la domiciliu suportat de către Gujuman Fiodor la 13 mai 2010.

Astfel, concluziile raportului de expertiză medico-legală spulberă toate echivocurile și fac lipsite de substanță oricare alegații privind legătura cauzală între accidentul suportat de Gujuman Fiodor la 13 mai 2010 pentru care a fost internat la Institutul de Medicină Urgentă și externat la 20 mai 2010 cu diagnosticul „XXXXXX XXXXXXXXXXXX XXXXXXXXXXXX”.

Corespunzător, în circumstanțele descrise, potrivit raportului enunțat, invaliditatea lui Gujuman Fiodor se datorează nu accidentului din 13 mai 2010, ci maladiilor din copilărie și traumei din 2007, suportate anterior încheierii contractului de asigurare de viață nr. 20,013.376 din 27 martie 2009.

Suplimentar, Curtea de Apel Chișinău a reținut că, la încheierea contractului de asigurare de viață nr. 20,013.376 din 27 martie 2009, Gujuman Fiodor a îndeplinit formularul cererii de asigurare nr. 5139257, unde la rubrica “întrebări referitoare la persoana asigurată” a completat căsuțele marcate prin bifarea răspunsurilor la întrebările puse. Astfel, conform punctelor 5, 6, 7 a cererii nr. 5139257 din 05 februarie 2009, Gujuman Fiodor a răspuns că nu a fost supus unui tratament, consult sau monitorizare medicală, nu a fost inapt de muncă și nu a suferit vreo intervenție chirurgicală, însă în urma analizei fișelor sale medicale au fost depistate înscrieri despre maladii și intervenții chirurgicale suportate de Gujuman Fiodor, spre exemplu “Hernia de disc” pentru care a suportat operația „XXXXXXXXX XXXXXXXXXXXX” la 04 februarie 2008, boala din copilărie în legătură cu care a fost operat la XXXXX, despre care nu există o minimă mențiune în dosarul lui Gujuman Fiodor de determinare a dizabilității și capacității în muncă prezentat instanței de către Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă.

La 07 mai 2021, Gujuman Fiodor, prin intermediul avocatului Coban Igor, a înaintat recurs asupra deciziei Curții de Apel Chișinău din 11 februarie 2021.

În motivarea recursului a invocat faptul că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material, nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, a apreciat arbitrar probele prezentate de către participanții la proces, iar concluziile instanței sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii. Suplimentar au fost invocate motive și circumstanțe similare celor din cererea de chemare în judecată și cererea de apel.

Astfel, recurentul a solicitat admiterea cererii de recurs, cu casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 11 februarie 2021 și a hotărârii Judecătoriai Chișinău, sediul centru din 20 decembrie 2019, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

La 06 iulie 2021, Î.M. „Grawe Carat Asigurări” S.A. a depus referință, solicitând considerarea recursului ca fiind inadmisibil.

Analizând temeiurile invocate în cererea de recurs în raport cu materialele pricinii și prevederile legale, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Gujuman Fiodor, prin intermediul avocatului Coban Igor, este neîntemeiat și urmează a fi declarat inadmisibil, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului este de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Alineatul (2) al aceluiași articol prevede că termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Potrivit materialelor cauzei, decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 11 februarie 2021 și expediată participanților la proces la 11 martie 2021 (f.d. 161, vol. II), însă la materialele cauzei lipsesc înscrisuri care să probeze momentul recepționării acesteia de către recurent. Astfel, având în vedere faptul că recursul declarat împotriva deciziei din 11 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost înregistrat la 07 mai 2021, în conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, acesta se consideră declarat în termen.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al din Codul de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării

acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de recurent nu pot duce la admisibilitatea recursului, or, acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 din Codul de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel. În acest context este de menționat faptul că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurentului cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Abordarea recurentului, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acestuia cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune declararea acestuia ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs declarată de Gujuman Fiodor, prin intermediul avocatului Coban Igor.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Gujuman Fiodor, prin intermediul avocatului Coban Igor.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul

Svetlana Filincova,

Judecătorii

Galina Stratulat,

Iurie Bejenaru